

DANKDIENST VOOR HET LEVEN

van

Gerrie van der Stoel – Roest

Schriftlezing

psalm 139, 1-18

1 Voor de koorleider. Van David, een psalm.

HEER, u kent mij, u doorgrondt mij,

2 u weet het als ik zit of sta,

u doorziet van verre mijn gedachten.

3 Ga ik op weg of rust ik uit, u merkt het op,

met al mijn wegen bent u vertrouwd.

4 Geen woord ligt op mijn tong,

of u, HEER, kent het ten volle.

5 U omsluit mij, van achter en van voren,

u legt uw hand op mij.

6 Wonderlijk zoals u mij kent,

het gaat mijn begrip te boven.

7 Hoe zou ik aan uw aandacht ontsnappen,

hoe aan uw blikken ontkomen?

8 Klom ik op naar de hemel – u tref ik daar aan,

lag ik neer in het dodenrijk – u bent daar.

9 Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad,

al ging ik wonen voorbij de verste zee,

10 ook daar zou uw hand mij leiden,

zou uw rechterhand mij vasthouden.

11 Al zei ik: 'Laat het duister mij opslokken,

het licht om mij heen veranderen in nacht,'

12 ook dan zou het duister voor u niet donker zijn –

de nacht zou oplichten als de dag,

het duister helder zijn als het licht.

13 U was het die mijn nieren vormde,

die mij weefde in de buik van mijn moeder.

14 Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan,
wonderbaarlijk is wat u gemaakt hebt.

Ik weet het, tot in het diepst van mijn ziel.

15 Toen ik in het verborgene gemaakt werd,

kunstig geweven in de schoot van de aarde,

was mijn wezen voor u geen geheim.

16 Uw ogen zagen mijn vormeloos begin,

alles werd in uw boekrol opgetekend,

aan de dagen van mijn bestaan ontbrak er niet één.

17 Hoe rijk zijn uw gedachten, God,
hoe eindeloos in aantal,
18 ontelbaar veel, meer dan er zandkorrels zijn.
Ontwaak ik, dan nog ben ik bij u.

Lied

psalm 43, 3

Overweging

Beste mensen,
kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen,
allen met gevoelens van verdriet omdat Ger vd Stoel gestorven is,

---om je heen---

God is om ons heen, zegt de psalm.

Hij omgeeft ons van alle kanten.
Van achter en van voren.

Wij zijn geborgen mensen, wij zijn niet alleen.

Ger heeft deze uitspraken van de psalm
voor zich laten gelden, en
het was haar veel waard.

Maar ondertussen zijn er nu ook
heel wat mensen
van wie je hetzelfde kan zeggen:

om elkaar heen,
ze zorgen ervoor dat
een ander veilig en geborgen kan leven.

Dat is in de eerste plaats,
in mijn waarneming,
Ger zelf.

Toen Jaap zijn gedachten en geheugen
niet meer zo goed kon vertrouwen,
was zij om hem heen.
Zij was behoorlijk fit,

zij corrigeerde hem liefdevol
als hij iets zei dat niet kon kloppen
of dat raar of soms een beetje beschamend was.

En nu Ger niet meer aan zichzelf
kon worden overgelaten
waren de kinderen om haar heen.
Elke dag minstens één van hen,
zodat zij veilig en geborgen kon zijn.

Als ik me niet vergis fleurde ze daar enorm van op.

Mensen om zich heen,
niet alleengelaten te zijn,
heel belangrijk voor haar,
die gewend was om altijd tussen de mensen te zijn,
op de een of andere manier.

Mensen om ons heen zijn ook nodig.
En ze maken ook dat we ons veilig voelen.

Altijd iemand om zich heen,
ze was er enorm dankbaar voor,
en ze nam ook scherp waar
of anderen dat hadden.

Toen we het hadden over de plotselinge dood
van Ewald Kooiman, haar schoonzoon,
was het eerste wat ze zei:
hij was helemaal alleen, op een hotelkamer.

Niemand om zich heen.

En dan is er de ervaring van Ger,
die bijna elke keer wel ter sprake kwam
als we elkaar zagen:
ze was altijd onder de mensen,
maar dat werd gaandeweg minder:
er zijn niet zoveel mensen meer om haar heen,
van haar leeftijd dan.

Vrienden, kennissen, tochtgenoten,
mensen met wie je je omgeeft
in je leven en die het leven
ook goed en mooi helpen maken.
Ze zijn er gewoon niet meer.
En dan merkte ze dat ze oud was geworden, heel oud.

---lang leven---

Daar was ze ook dankbaar voor.
Ook vewonderd was ze er over.
"Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan"
- ze zou het zó gezegd kunnen hebben.

Wie had gedacht dat zij met zijn tweeën
nog zoveel jaren zouden mogen beleven
nadat Jaap had moeten stoppen
met werken,
zei ze toen Jaap gestorven was.
En dat is nu al weer meer dan 8 jaar geleden.

Als je oud wordt zijn er veel dingen langsgeslagen in je leven.
Heb je ook heel veel dingen zien veranderen.

Zij volgde het nieuws tot voor kort,
ze nam ook deel aan het gebeuren
en maakte zich het gebeuren eigen,
maar altijd was er ook wel iets van
een vreemd geworden wereld.

Dat deden we toch vroeger zo niet?
De mensen waren hard geworden,
de wereld had iets onveilig.

En zij keek terug op een bewogen leven,
een leven met veel keuzes,
en een leven waarin zij zich
een warm hart voor de mensen heeft kunnen bewaren.

Veel verdriet, veel verlies op haar levenspad.
Het verlies van een kind,
of eigenlijk twee,
één al vroeg bij de geboorte.

Een lang leven geeft ook veel kansen voor pijn,
pijnsporen die nooit meer overgaan.

Ze bleef opgewekt,
"de nare dingen vergeet ik"
zoals ze zei,
maar het kon ook gebeuren
dat er bij deze zware dingen ineens een stilte viel,
haar gelaat betrok.
Dan duurde het even.
En als ik haar aankeek dan leek zij tegen me te zeggen:
dit is zwaar,
dit is mij overkomen,
dit moet ik dragen.

Ook de kerk is behoorlijk veranderd
in de loop van dit lange leven.
Altijd met de kerk verbonden, zo is dat
als je met een predikant door het leven gaat,
en de kerk is iets waar je in gedijt,
maar waar je ook aan lijdt,
vanwege de strijd,
tegenstelling en
harde opstellingen.

Ze noteerde dat voor nu nog als een gedachte:
Johannes 17:
Jezus bidt voor de eenheid van zijn volgelingen.

---sterven---

Een lang leven. Dankbaar en verwonderd.
En toch, de laatste jaren bijna elke keer:
het hoeft niet meer!
Niet dat ze het leven zat was,
maar het vroeg steeds meer van haar
om deel te nemen.

Ze hoorde slecht,
aan de telefoon duurde het even
voordat ze doorhad met wie ze sprak,
en haar geheugen lag op tafel, zoals ze zei,
de agenda bedoelde ze,
waar in stond wie er wanneer
geweest was of zou komen.

Het hoefde niet meer.
Ze had er vrede mee als God haar
maar thuis zou roepen.

Zij was niet bang om te sterven.

Sterven, hoe zou dat zijn?
We hadden het er een keer over,
en dat is raar,
want ze was zoveel ouder en ervarener en wijzer.
Over wat we kunnen weten,
over welke dingen zich door weten
en kennen aan ons ontsluiten,
en welke dingen we alleen maar
door vertrouwen kunnen benaderen.
"We zijn in Gods hand..." zei ze vaak.

*Eens, toen ze onder narcose moest na een ongeluk,
dacht zij aan het laatste vers
van het psalmgedeelte dat we lazen:
"als ik ontwaak ben ik nog bij U".
Troost had het haar gegeven.*

God is om ons heen.
Omvat ons bestaan van begin tot eind.

Elke dag, elk woord, is door zijn
liefdevolle aandacht omsloten.

Heel het lange leven van Gerrie
mag in zijn hoede geborgen zijn.

In de hemel, in het dodenrijk, blijkt God te zijn.

Nergens zijn wij zonder hem.

Hoe zal sterven zijn?
Ach, ik weet het ook niet, wat moet ik zeggen?

Het zal iets van loslaten zijn,
van laten gebeuren,
en toevertrouwen.
Niet vastpakken maar ontvangen.

Net als slapen gaan,
gewoon vertrouwend dat er
een morgen zal zijn.

Vertrouwend in de lijn van deze psalm,
dat je uit de aandacht van de Eeuwige
niet zult vallen,
de Eeuwige, voor wie
"de nacht oplicht als de dag,
en het duister helder is als het licht"

- ja, en dan zal het wachten zijn.

Wachten op de morgen.

Wakkerworden en... Als ik ontwaak ben ik nog bij u.

Laten wij Gerrie dan nu maar toevertrouwen
aan de Eeuwige,
die om haar heen zal zijn,
en laat haar gedachtenis ons tot een zegen zijn.

Amen

© Jan-Hendrik Kip